

ضرورت هم‌دلی و همراهی بخش خصوصی و راه‌آهن برای حل چالش‌ها و اعتلای صنعت حمل‌ونقل ریلی کشور

دکتر سبحان نظری

دبیر انجمن صنفی شرکت‌های حمل‌ونقل ریلی و خدمات وابسته

پایدار اقتصاد کشور است، شرکت راه‌آهن ج.ا.ا. به‌عنوان متولی دولتی این بخش باید سرمایه‌گذاری‌های عظیم شرکت‌های فعال در این صنعت را محترم شمارد و به فعالان خصوصی اقبال کافی نشان دهد تا ضمن حل مسائل و مشکلات انباشته موجود، علامت مثبتی نیز به سرمایه‌گذاران تازه ارسال نماید. بدیهی است که همراهی و هم‌دلی راه‌آهن و انجمن صنفی شرکت‌های حمل‌ونقل ریلی، گام برداشتن در این مسیر را ساده‌تر می‌سازد. این همراهی مستلزم حضور نمایندگان انجمن در کارگروه‌های تخصصی راه‌آهن و برگزاری جلسات مشترک منظم میان طرفین در حوزه‌های حمل مسافر و بار، ایمنی، ترانزیت، تأمین مالی، ناوگان و ... است تا از انباشت مشکلات حل نشده و افزایش درجه پیچیدگی مسائل، نظیر آن چه اکنون شاهد آن هستیم اجتناب شود. پررنگ نمودن نقش بخش خصوصی در تصمیم‌گیری‌های مدیریتی و نظرخواهی از این بخش قطعاً می‌تواند در رفع چالش‌های کنونی صنعت ریلی اثرگذار باشد. در سال‌های اخیر نقش انجمن به عنوان نماینده بخش خصوصی به مرور تقویت شده و راه‌آهن در اغلب تصمیم‌گیری‌های کلان و پیش از صدور شیوه‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های مربوط به بخش خصوصی از انجمن نظرخواهی می‌کند. اما از طرفی در برخی موضوعات شتاب‌زده عمل نموده و نظرات بخش خصوصی را دریافت نمی‌کند و در بعضی موارد نیز پس از دریافت نظرات کارشناسی نمایندگان بخش خصوصی آنها را اعمال نمی‌کند که این نیز منجر به افزایش اختلافات و فاصله‌گیری بخش خصوصی از راه‌آهن می‌گردد. لذا با عنایت به اهمیت تشریک مساعی بین بخش خصوصی و راه‌آهن لازم است تا با استفاده از پتانسیل‌های موجود در انجمن و تصمیم‌گیری‌های گروهی، جلسات مستمر میان انجمن و راه‌آهن برگزار شود. در نتیجه این اقدام منجر به تسهیل ارتباط راه‌آهن با شرکت‌ها می‌گردد چرا که انجمن پیش از موضع‌گیری در مسائل مختلف، نظرات شرکت‌ها را در قالب کارگروه‌های مختلف تخصصی جمع‌آوری کرده و با چکش‌کاری توسط کارشناسان مختلف نظر جامع خود را به راه‌آهن اعلام می‌کند. لذا از مدیریت جدید راه‌آهن انتظار می‌رود در اقدامات آتی خود، جایگاه

حضور بخش خصوصی در عرصه حمل‌ونقل ریلی از سال‌های ابتدایی دهه ۱۳۸۰ و در راستای تصمیم دولت برای خصوصی‌سازی، انحصارزدایی و تضمین ارائه خدمات مطلوب حمل‌ونقل بار و مسافر، تعمیر و نگهداری، نوسازی و توسعه ناوگان ریلی کشور آغاز شد و دست‌اندرکاران این صنعت برای حفظ حقوق مشروع و قانونی صنف و بهبود اوضاع اقتصادی شرکت‌های سرمایه‌گذار گام‌های متنوعی برداشتند. در تاریخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۷ انجمن صنفی شرکت‌های حمل‌ونقل ریلی و خدمات وابسته تشکیل شد و فعالیت رسمی خود را آغاز نمود. این تشکل اکنون دارای ۱۰۱ عضو شامل ۳۱ شرکت مالک واگن باری، ۱۰ شرکت مالک واگن مسافری، ۷ شرکت مالک لکوموتیو، ۱۶ شرکت فورواردر و ۳۷ شرکت خدمات وابسته است، ضمن این که درخواست‌های عضویت در انجمن اخیراً افزایش چشمگیری داشته است.

در حال حاضر حدود ۲۹ هزار واگن مسافری و باری و نزدیک به ۲۰۰ لکوموتیو متعلق به شرکت‌های خصوصی در شبکه ریلی کشور موجود است که ارزش جایگزینی این دارایی‌ها (صرفاً در بخش ناوگان) بیش از ۶۰ هزار میلیارد تومان است. این سرمایه هنگفت به‌همت بخش خصوصی و به قصد تولید پایدار درآمد و سود به این چرخه وارد شده است که متأسفانه به دلایل مختلف، سودآوری این صنعت با بحران مواجه شده است و شرکت‌های فعال این حوزه عمدتاً در جهت بقا تلاش می‌کنند. در حال حاضر، سرمایه‌گذاری در ناوگان ریلی نرخ بازگشت سرمایه اندکی (زیر ۱۰ درصد) دارد که با استفاده از منابع و مشوق‌های تعریف شده همچون ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و تبصره ۱۸ قانون بودجه، این عدد به حدود ۲۰ درصد می‌رسد اما متأسفانه مشوق‌های تعریف شده در این قوانین که توجیه‌پذیری خرید ناوگان ریلی جدید صرفاً با استفاده از آنها محقق می‌شود، هنوز به دست بسیاری از شرکت‌های خریدار ناوگان در سه سال اخیر نرسیده است و این موضوع، شرکت‌ها را با چالش مهم نقدینگی روبرو نموده و از اعتماد بخش خصوصی به وعده‌های دولت نیز کاسته است. برای تحقق اهداف توسعه‌ای بخش حمل‌ونقل ریلی که از زیربنای مهم توسعه

مهندس بابک احمدی ناقدی

رئیس هیئت مدیره انجمن صنفی شرکت‌های حمل‌ونقل ریلی و خدمات وابسته

پیام تبریک رئیس انجمن به مناسبت هفته حمل و نقل

حمل و نقل به عنوان یکی از پایه‌های اقتصاد و پیشران توسعه اقتصادی کشورها و در کلیه دوره‌ها یکی از جدی‌ترین بخش‌های مورد توجه سیاست‌گذاران و برنامه ریزان می‌باشد.

با وجود اهمیت این حوزه، نظام اقتصادی کشور ما تا کنون نتوانسته است از ظرفیت‌های بی‌شمار آن بهره کافی ببرد و سهم متناسب با ظرفیت‌های حمل و نقلی کشور را از این زیربخش در تولید ناخالص داخلی جذب نماید، لیکن این روزها که یادآور فرمان تاریخی حضرت امام(ره) در روز ۲۶ آذر سال ۱۳۶۲ و خدمات ارزشمند دلاور مردان و فعالان حوزه حمل و نقل در دوره جنگ است را خدمت تمامی دست اندرکاران و فعالان حمل و نقل کشور به ویژه خانواده بزرگ حمل و نقل ریلی تبریک و تهنیت عرض نموده و از اعماق وجود تعالی کلیه بخش‌های اقتصادی میهن اسلامیمان علی‌الخصوص حمل و نقل ریلی کشور را آرزو مندم.

انجمن را به رسمیت بشناسد تا با همکاری‌های مفید و متمرکز میان بخش خصوصی و دولت به عنوان شرکای تجاری، در راستای پیش‌رفت روزافزون صنعت گام بردارد. ذکر این نکته ضروری است که بنا بر تصمیمات عقلانی اتخاذ شده در گذشته، در حال حاضر این انجمن در شورای عالی هماهنگی ترابری کشور و کمیسیون عالی سوانح راه‌آهن نماینده مستقیم دارد. همچنین ارتباط مستمر این انجمن با کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی (از جمله کمیسیون عمران)، مرکز پژوهش‌های مجلس، کمیسیون حمل‌ونقل اتاق بازرگانی ایران، کمیسیون حمل‌ونقل اتاق بازرگانی تهران، فدراسیون حمل‌ونقل و لجستیک، شورای رقابت، شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان، انجمن نگهداری و تعمیرات، انجمن مدیریت کیفیت ایران، دانشکده مهندسی راه‌آهن و ... آن را به عنوان یکی از مهم‌ترین و خبره‌ترین نهادهای مشاورتی صنعت حمل‌ونقل ریلی مطرح نموده است. از اقدامات مهم دیگری که منجر به فراهم شدن بستر مناسب برای رشد فعالیت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی می‌شود، جدیت راه‌آهن در انتشار آمار و اطلاعات شفاف می‌باشد. در حال حاضر، وضعیت انتشار اطلاعات و آمار راه‌آهن مطلوب نیست و آمار در بخش‌های مختلف به سختی و با کیفیت اندک به دست بخش خصوصی می‌رسد. این نقیصه باعث می‌شود اساساً برآورد مناسبی از عملکردها در اختیار فعالان و تحلیل‌گران قرار نگیرد و در نتیجه، سرمایه‌گذاری در بخش از منظر بسیاری از صاحبان سرمایه، با ابهام و تاریکی مواجه باشد. انجمن صنفی شرکت‌های حمل‌ونقل ریلی و خدمات وابسته امیدوار است با افزایش سطح اعتماد میان دولت و بخش خصوصی، ضمن تسریع در حل مشکلات انباشته از قبیل کمبود بهره‌وری، زیان‌دهی برخی حوزه‌های فعالیت، رسوب مطالبات بخش خصوصی از راه‌آهن، کمبود عملکرد حمل داخلی و ترانزیت و امثال آنها، فضای امیدوارکننده‌تری برای ورود سرمایه‌گذاران جدید به بخش فراهم آید.